

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, kedd 1911. július 25.

167. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Évesre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A kié az ipar, azé a világ!

Egy szállóige azt tartja, hogy akié a föld, azé az ország. És ime ez a nagy igazság manapság oda módosul, hogy akié az ipar, azé a világ.

Anglia koronázási ünnepélyt ült, mely alkalommal az egész világ zászlót hajtott az angol nép ereje és hatalma előtt. Es ha vizsgáljuk ennek a nagy hatalomnak kufforrását, rájövünk a fenti igazmondásra.

Anglia mindenkor kereskedőt, új iparcikkeket küldött előre, mielőtt valahol fegyveres erővel jelent volna meg. Az angol ipar hódította meg a világot, az angol fegyverek csak a kereskedelmi érdekeket védték és védik még ma is az egész világon.

Az ipar Angliában ugyszólván önmagától nőtt nagygyá. A szén olcsósága és elsörendű minősége, a vasgyártás fejlettsége, a vízi ut végtelen előnyei, mind olyan tényezők, melyek önként felkínáltak segítő társakuk. Az országot körülvevő tenger viszont megövtá az angolokat a szárazföldi hatalmak támadásaitól és így biztosítva volt békés fejlődésük. Az angol államférfiak érdeme, hogy mindezen előnyöket felismerték és felhasználták.

Németország csak néhány évtizede irta zászlajára a fenti jelszót és ime nemcsak nyomába lépett a szigetországnak, de némely téren már tulszárnyalja azt.

„A Tengerpart“ tárcája.

A döntés.

I.

IV. Artaxerxes, ki a királyok királyának nevezte magát, a Ktesiphon romjain épült Madainból, ahol udvartartásával a téli hónapokat töltötte, nagy hadsereggel indult el Mesopotámiába, hogy ezt a tartományt, mely egykoron már Perzsiához tartozott volt, újból a jogára alá hajtsa. Nagy kivánó fejedelem volt IV. Artaxerxes és álmainak álma volt, hogy Perzsiában régi dicsőségét, fényes nagyságát visszaszerezze és meghódítsa mindazokat az országokat, melyekben Örmuzdnak és Ahrimánnak, az iránok e hatalmas isteneinek, régebben oltárokat emeltek.

Nem volt könnyű dolog megküzdeni a harcdezt néppel és Artaxerxes seregének sok vitéz daliája esett el a Chaborasz és Kordesz folyók mentén, a mig Edessza, Karrhai, Kirkesion városokat elfoglalva, egész Mesopotámiát megadásra kényszerítették és a Maziosz hegy csucsára a perzsa lobogót kitűzhatték.

Bizony egy esztendőnél tovább tartott ez a hadjárat és mikor Artaxerxes a diadal koszorujával hazájába tért vissza, már vége volt a télnek és gyönyörű szép nyaralójának, Ekbatánának kertjében már buján virágzott a mirtus és a jázmin; a sűrű bokrok között pedig szerelemtől lihegve danolászott a Jynix-madár.

IV. Artaxerxes szívében lázas érzéseket ébresztett a szerelmes madár epedő dala.

De mig Anglia lassu, de biztos előhaladásában sohasem felejtkezett meg az ipar nemzedék fejlesztéséről, mig ez a lassu haladás lehetővé tette a gépek terjedése dacára i egy új iparos nemzedék nevelését, addig Németország és nyomán egész Európa a nagy rohanásban jóformán megfedkezett ez iparos utódokról gondoskodni.

Két évtizede körülbelül annak, midőn Németországban először hangzott fel a kiáltás: mesterek, neveljétek jó inasokat, legényeket, mert a gép maga mégsem pótol mindent; képzett segitőtársak nélkül visszafelé fejlődünk. A felhívás nem volt pusztába kiáltott szó. Az összes ipari és kereskedelmi testületek foglalkoztak e kérdéssel.

Ezen tárgyalások hatása alatt gombamódra szaporodtak Németországban az iparosképző iskolák, de alig egy-kettő szolgálta azt a célt, melyet látszólag maga elé tűzött. Inasokat, mesterlegényeket ezekből az intézetekből kapni nem lehetett. De azért ezeknek az iskoláknak mégis jó hatása volt a német iparra, mert belőlük kalkulálni tudó műhelyvezetők nagy számmal kerültek ki.

Az inaskérdést végre is a gyárosok hozták közelebb a megvalósuláshoz, amennyiben a náluk dolgozó munkások gyermekeinek ipari inasiskolákat állítottak fel, melyek tanterve tisztán a gyári munka céljait szolgálta. Ezek az iskolák meghozták a várva-

A hatalmas uralkodó a harc nemes tüzében nem ért rá időt szentelni a szerelemnek. Minden ízében katona volt és háboru idején nem a madarak szerelmes turbékolásában, hanem a gyilkos fegyverek összecsörrenésében tellett gyönyörűsége.

Az asszony népnek távol kellett maradnia a seregtől. Ő nem követte más uralkodók és hadvezérek példáját, akik legszebb asszonyaik armamaxákon, négy rabszolgától cipelt hordozható székeken vitték magukkal a háboruba. Mikor a had istenének hódolt, nem gondolt a szerelem istenére.

De hogy most egy évi távollét után koszosz fõvel diadalmasan tért vissza hazájába és az exbatanai berkekben meghallotta a Jynix-madárnak a szerelem gyönyörűlátótól remegő nászdalát: a vére bizseregni kezdett és a szeméi előtt virágtáncot lejött a felkorbácsolt vágyakozás.

A persismus isteneinek áldozatokat hoztatott, elrebegett a Yest-sadának nevezett kis Avesta kileicvenhét imádságát, azután sietett, hogy a gyönyörök kelyhét kifirtse. Sietett az ő kis mennyországába, hol már bizonyára epekedve várt reá Mydzoouris, a liliumkaru fönicziai leány és szívének másik kis gyönyörös galambja, Leila, akinek a csókja édesebb és illatosabb mint a Kyprosz hegységéből eredő cianthe és a Phaselisbói származó rózsavíz.

2.

A szerelem mennyei lugasában azonban nagyon nagy csalódás várakozott IV. Artaxerxesre.

Hiába volt ő a királyok királya, hiába

várt új generációt, mely kedvvel állt az esztergapad mellé és nagyobb dicsőséget talált abban, hogy első közkatona legyen, minthogy utolsó legyen a vezetők között. Teljesen a kérdés még nincs megoldva, mert ilyen tisztán a gyár céljait szolgáló iskolát csak a nagyobb gyárak állithatnak fel. Egy közepes gyár ennek terheit nem bírja és ha belé merészkedik is, sokszor van annak a veszélynek kitéve, hogy mások számára neveli a csemetéket. A nagy gyárak ma már mind saját munkás kertekekkel, munkásházakkal, munkás telepekkel rendelkeznek, saját nyugdíjintézetük, kórházuk, óvodájuk, ingyenes iskolájuk, fürdőjük, könyvtáruk stb. van, melyek megannyi érdekszállal, ugyszólván hagyományokkal fúzik az új nemzedéket a gyárhoz.

A nyomort a gyár jóvoltából sosem ösmerte ez az új nemzedék. A gyár gondozta, mig szülei bent dolgoztak; a gyár adott neki munkát, amint arra kedvet kapott, a gyár adta neki a tudást, az általános műveltséget és ipari kiképzését és mindez sem neki, sem szüleinek pénzébe nem került. Életének minden perce a hála érzetét kelti benne a gyár iránt és ezt a szent kötelet némi gyáros most még azzal is fokozza, hogy a haszon részesévé teszi munkásait.

A munkás fizetése arányában jutalmat kap az évi zarlát után, mely jutalomnak mértéke a részvények osztalékaival egyenes arány-

volt a hatalmas perzsa birodalom rettegett uralkodója, hiába emlegették nevét szent félelemmel a Ganu-hegység alján éppen úgy, mint a Kevir nagy sós pusztaságán: itt az asszonyok országában, két asszonynak féltékenykedő szeszélyével szemben egy ideig egészen tehetetlennek érezte magát.

Éhes szívvél lépett be abba a világba, ahol a gyönyör virágait akarta tépdetni, lobogó vágyakozással áhitotta a liliumkarú Mydzoourist és az édes csóku Leilát . . .

Egyik sem borult eléje epekedő tekintettel.

A hatalmas uralkodó végignézett asszonybirodalmában, a sok gyönyörre csábító, kéjeiket ígérő fiatal teremtés között, akik mind megannyian sóvár szemekkel, féltő meghunyászkodással esdekeltek a fejedelmi kegy egyetlen sugaráért: azokat, a kik a legkedvesebbek voltak a szívének és a kikre a hadjárat fárasztó sanyarúságai között is gyakran gondolt gyönyörűséggel mikor tábori sátrában nyugalomra tért, Mydzoourist és Leilát nem látta sehol.

Kérdő tekintetet vetett a főnuchra. Mit jelentesen ez?

A főeunuch háromszor hajtotta meg magát a nagy Artaxerxes előtt.

— Hatalmas királyom, azalatt, a mig Te távol voltál, egészen kiélesedett az ellenségeskedés Leile és Mydzoouris között. Ne sujs engem haragod viilámával, hogy a két asszonyt megszelídíteni nem voltam képes. De olyan mély a gyűlölet közöttük és az elszántságuk olyan halált megvető, hogy mi den tekintéyem, hatalmam, cselvetésem megtörtit az ő makacsságukon.

ban van. Nálunk szintén felmerült már az inashiány kérdése. A főváros vette kezébe az ügyet. Inasothont épít a Lágymányoson. A gondolat alapjában nem rossz, de hogy valóban célt érhesünk vele, ahhoz a gyárosok és az egész magyar társadalom hozzájárulása szükséges. A gyárosok három irányban tartoznak ezt az eszmét támogatni.

Először is alapítványok által, melyek kamataiból a szorgalmas és tehetséges tanulók jutalmakat, utazási ösztöndíjakat kapjanak. Másodszor ajándékokkal a gyáraikban készülő gépek és szerszámok modeljeiből, eredeti műhelyrajzaiból és kész gépek és szerszámokból, melyek az ifjak gyakorlati kiképzését lehetővé teszik.

De amellet még saját gyáraikban is tartoznak néhány ilyen ifjunak helyet biztosítani olyképp, hogy tanulóidejüknek felét (fél- naponkénti vagy félévenkénti beosztással) ott tölthessék abban a gyárban, melynek szakmájára legtöbb hajlandóságot érznek magukban. Így hisszük, hogy ipari fejlődésünk első lépése nem fog kárba veszni.

V. L.

UJDONSÁGOK.

— A „Saxonia” gőzös Fiumében. A Cunard magyar-amerikai vonal „Saxonia” gőzöse a menetrendtől eltérően már ma reggel Fiuméba érkezett. A hajó ez alkalommal nem érintette a trieszti kikötőt, minthogy, mint hivatalosan is megállapították, Triesztben számos koleramegbebetegedés történt. A Fiume felé való irányítás annyira váratlanul történt, hogy szombaton este a kivándorlási ház podgyász-mestere még Triesztbe utazott az ottani kivándorlók érdekében.

A „Saxonia”-nak már tegnap délután kellett volna Fiuméba érkezni, ezt jelentette a gőzös egy drótnélküli távirata is. Vasárnap délelőtt azonban Mr. Baar, a Cunard fiumei igazgatója Triesztből azt a telefonértesítést adta az „Adria”-nak, hogy újabb marconigram szerint a gőzös, közbejött körülmények folytán csak hétfőn dél felé érkezik Fiuméba. Az igazgató híradása alapján az egészségügyi bizottságot is hétfő délutánra hívták össze. A korai

Artaxerxes arcán komoly barázdák mutatkoztak.

— Mi történt?

— Hatalmas királyom, bizonyára te is észrevetted, hogy két kiválasztott asszonyod sohasem tudott megférni egymással. Folytonos volt közöttük a versengés a te kegyeidért és ha az egyiket kitüntetted, a másik a féltékenységgel maró mérgét érezte a szívében. A te nagy bölcseséged és hatalmad méltósága ezeket a keserű ellentéteket mindig ki tudta egyenlíteni vagy legalább is egy bizonyos időre elsimitani. Előtte meghunyászkodtak, nyájaskodtak, sőt egymás iránt némi kis szeretet is mutatnak. De a háta mögött villogó szemekkel mérték egymást végig és nem egyszer kellett közbe lépnem, hogy a karmolásra kész kezeket megakadályozzam abban, hogy egymás szeméit kikaparják.

A nagy király sötét arcán mintha kis derű mutatkozott volna.

A főeunuch folytatta:

— Hogy azonban hosszabb ideig oda voltál és dicsőséges fejed köré újabb győzelmi koszorút fontál, a két asszony között, akik így magukra maradtak, a legelkeseredettebb háborúskodás ütött ki és engem a legkínosabb helyzetbe hoztak, mert hiszen nem léphettem föl nagy szigorúsággal uram és hatalmas királyom legkedvesebb hölgyeivel szemben. Sokáig türtem asszonyi indulataikat és csak arra kértem a hatalmas Ormuzdot, hogy téged, királyok királya, minél előbb vezessen már vissza közénk, hogy nagy bölcseségeddel véget vess ezeknek a türelhetlen állapotoknak.

megérkezésre való tekintettel tehát újból össze kellett hívni a bizottságot, hogy a hajón az egészségügyi vizsgálatot megejtse. Ennek megtörténteig a gőzös nem jött be a kikötőbe. A „Saxonia”-val 350 visszavándorló tért haza.

Az egészségügyi vizsgálatot Hegedűs Valér miniszteri segédtitkár közbenjöttével Schweitzer Artur dr. tengerészeti hatósági és Jellouschegg Artur dr. rendőrségi orvos, valamint Sablich Modeszto révkapitány-helyettes végezte. Megállapították, hogy a 415 utas, akik közül 31 első-, 384 pedig másod- és harmadosztályú, továbbá a 301 főnyi személyzet egészséges. A gőzössel az amerikai hatóságok három elmebajost, névszerint Salamon Bernátot, Antal Istvánt és Schneider Juliát küldték vissza, akiket Farkas Gyula 3 éves gyermekkel, aki vörhenyben megbetegedett, a fiumei kórházba szállították ideiglenesen. A „Saxonia” Villafrancából jött közvetlenül Fiuméba, a nápolyi kvaranténban azonban köszönt hajózott be. Minthogy a gőzös Triesztet nem érintette, onnan ma 60 osztrák kivándorló érkezik Fiuméba s vasuton szállítják ide az ottani árukománnyt is.

A visszavándorlók közül többen a déli egy órai személyvonattal elutaztak. A gyors elutazás, tekintettel arra, hogy a „Saxonia” a libera praticat csak kevéssel tizenegy óra előtt kapta meg, fokozott munkát igényelt a kivándorlási irodában. Pontosan meg kellett ugyanis állapítani még a hajón, hogy hányan akarnak az egy órai vonattal elutazni, mert csakis az utasok számának megfelelő vasuti jegyet lehet kiállítani és lebélyegezni.

Az államvasutak igazgatósága ugyanis azt a kifogásolható eljárást követi, hogy a déli egy órai vonatra kiállított jegyet nem fogadja el az esti személyvonatnál s azt érvénytelennek tekint. Hasonló gyakorlat még csak a bürokratikus Ausztriában van, a világ összes vasúttársaságai ellenben szó nélkül elfogadják a szabályszerűen kiállított jegyet későbbi vonatknál is. Ezen az elven alapszik a külföldi menetjegyirodák óriási forgalma is és csak nálunk igyekeznek ily módon az amugy is vérszegény idegenforgalmat megnehezíteni.

— Zichy miniszter köszönete. Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a Fiumei Gyermekbarát Egyesületnek és Sekulja

— Miért nem jöttek elém, hogy királyukat fogadják? — kérdezte Artaxerxes.

— Mikor hire járt, hogy diadalmas utadról már visszatérőben vagy, óh nagy király, a két asszonnyal már éppenséggel nem lehetett binni. Mindegyik megesküdött, hogy nem tűri meg a másikat, ha bele is kell halnia. Elhatározták, hogy reád bizzák a döntést. Melyik a kettő közül áll legközelebb a szívedhez?

— Hogyan?

— Akit először fogsz meglátogatni a termeiben, azé lesz a diadal, azé lesz az elsőség. Nem jöttek hát elébed és most tőled függ, nagy és bölcs király, hogy a kettő közül melyiket tünteted ki az elsőséggel? Én hiába fenyegettem, hogy rabszolgáimmal fogom őket eléd hurcoltatni, nem bírtam velük. Most tehát itt állok tehetetlenül és várom a te parancsaidat!

IV. Artaxerxes figyelmesen hallgatta végig hű és odaadó szolgáját. Végigsimogatta gondosan ápolat fekete szakállát és elgondolkozott.

Bölcs és okos király volt IV. Artaxerxes. Egy pillanat alatt tisztában állott előtte a helyzet. Világos volt előtte, hogy könnyebb volt neki Mesopotámia vad harcosait leküzdeni, ezer ellenséget rabszjira fűzni, mint két asszonyt megtörni. Erőszakhoz is nyúlhatott volna ugyan, de ő nem hatalmát akarta mutatni, IV. Artaxerxes — szerelmet akart.

És egyszerre kész volt a terve.

3.

Lőríttekintett a sok gyönyörű szép fiatal leány között, a kik ott állottak körülötte és

Jakabné, a plassei elemi iskola igazgató neje-nek, akik a plassei állami elemi iskolában négy hónapon át naponta átlag 60 szegényorsu tanulónak ingyen ebédet adták, elismerését és köszönetét nyilvánította.

— Szusák vízvezetéke. A horvát kormány a szusági vízvezeték létesítésére vonatkozó terveket és költségvetéseket jóváhagyta. A vízvezeték költség-előirányzata egy millió korona.

— Az abbaziai tűzoltóotthon ünnepélye. Vasárnap délelőtt 11 órakor Hohenlohe hercegi trieszti helytartó jelenlétében ünnepélyesen megnyitották az abbaziai új tűzoltóotthont. Az ünnepélyen a fiumei és szusági tűzoltók és a fiumehadastyan egyesület tagjai is megjelentek. Az új otthon rendkívül célszerűen épült s négy emelet magas. A földszinten a tűzoltók szertárára, a mentőkocsik, az oldalelévelésben az irodák helyiség, mentőszoba, műtőterem és betegszobák nyertek elhelyezést.

— Az abbaziai Reichstrasse megnyitása. Vasárnap reggel ünnepélyesen megnyitotta az egy millió koronával épített „Kaiser Franz Josef I. Jubileums-Reichstrasse”, mely 566 méter hosszú a megnyitáson megjelent Hohenlohe-Schillingsfürst Konrad herceg helytartó is akit Abbazia-Volosca hatóságai üdvözöltek. Az üdvözlő beszédek után az egész társaság kocsira ült s Lipovicára hajtatott, a hűleleplezték az utmegnyitás emléktábláját. Ezután a Ferencz-József-parkot tekintették meg a meghívott vendégek s végül az új ut végé járták be. Déli egy órakor a Stefánia-szállóban bankett volt, amelyen több felköszöntőt mondtak.

Itt említjük meg, hogy tegnap a Lovranáig meghosszabbított strandot is megnyitották. A strand most már 3 1/2 kilométer. Voloskától az abbaziai mológ 2 kilométer, Abbaziától a déli strand éréig három és fél kilométer, az ikai új strand másfél kilométer s a Villa Lovranáig terjedő strand szintén másfél kilométer.

— Összeütközés a kikötőben. Szombaton este a belső kikötőben könnyen végzetes válnhatott baleset érte az Ungaro-Croata egy gőzöset. Este 7 órakor „Stefánia” termesztőkétszáznál több utassal elindult az Adamiólóról Abbaziába. A hajó előbb a Riva Orientale felé hátrált, hogy onnan egyenes irányban vegyen a kikötő kijáratát fel. Ebben az időben érkezett a kikötőbe az Adria „Tibor” gőzosa amely a Zichy-móló előtt igyekezett a partba állni. A Stefánia parancsnoka a hajót kikerülte

a kiknek lelkében az a titkos vágyakozás égett, hogy valamikor az ő kegyeibe juthassanak.

Közvetlenül mellette egy bájos kis leányka állott, akinek remek idomai rózsaszínbe ragyogtak keresztül a himzeit peploszon. Szőke volt és a szeméi kékek, mint a tavaszi mennybolt.

IV. Artaxerxes iniett ennek a gyönyörű teremtsének, hogy lépjen közelebb.

— Hogy hívnak?

— Anthisz — szölt a fiatal leányka fülszólva.

— Szép gyermek vagy Anthisz — szölt a királyok királya. — Tetszel nekem, Menny tudsz?

A leány remegő hangon válaszolt: — El tudom táncolni Aphrodite tizenhárom vágyát.

— Hát görög leány vagy?

— Igen, Melos szigetéről.

— Jól van gyermekem. Hát lássuk.

És egyszerre felhangzott a lány zene. És a szőke hajú, kékszemű Anthisz járni kezdte a táncot, búbajos mozdulatokkal, keszes hajlongásokkal, buj érzékiséggel, vágyakat fakasztó szilajsággal.

És a királyok királyának szemlátomást több és több gyönyörűsége tellett a csodaszép görög leányban.

És mikor a krotálok szilaj hangja lobogó szenvedélybe csapott át, IV. Artaxerxes rászölt a főeunuchra:

— Döntötem. Az a két asszony ne jöjjen többé a szemem elé! Ezentúl Anthisz megérjék el urnőtöknek. (H. J.)

Cunard-ügynökségek, valamint minden körutazási menetjegyiroda.

— **Az Isztriai partvidék statisztikája.** A triezsti hegytartóság közlése szerint az isztriai part vidék Trieszt, Görz-Gradiska és Isztria lakosságának száma 894.523, ebből 826.875 honosított. A lakosság közül 382.685 az olasz, 245.806 a szlovén, 168.358 a szerbhorvát, 25.902 a német és 4124 más nemzetiséghez tartozik. Triesztben 19689, Görz-Gradiskában 4488 és Isztriában 11725 német lakik. Isztriában a szláv nyelveket 224.332, az olasz nyelvet 147.429 személy beszéli.

— „**A Ház**”. Színes, változatos tartalommal jelent meg Málnay Béla és Székely Dezso szerkesztésében „A Ház” művészeti folyóirat az évi 5-ik száma. A folyóirat úgy külalakját és kiállítását, mint beltartalmát illetőleg nemcsak a legjobb magyar művészeti lap, de a külföld hasonló folyóiratai között is első helyet foglal el. Gazdag illusztráció-anyagából kiemelendők: Vedres Márk és Femes Beck Vilmos szobrászati alkotásai, Kernstock Károly két képe, Lesznay Anna magyaros kézimunka tervei, továbbá Lajta Béla építőművész „Erzsébetvárosi Takarékp.” pályaterve és Hikisch Rezső „Erzsébet emléke”.

A szívegrész változatos és gazdag tartalmával kiegészíti a művészi illusztrációkat. Tárgyilagos cikk magyarázza a „Nyolcak” kiállítása kapcsán a legújabb festészeti törekvéseket, Van Gogh-ról intim feljegyzéseket olvashatunk Gauguin tollából. Közérdekű Henri Matisse cikke. Jegyzetek rovatában a lap közérdekű aktualitásokkal foglalkozik.

— **Hajókirándulások.** Az Austro Croata hajóstársaság minden héten vasárnap Bescába, hétfőn Lussingrandéba és csütörtökön és szombaton Arbeba rendez kirándulást. Felvilágosításokkal és menetrenddel szolgál a főügynökség Fiume, Riva Crist. Colombo 4. Telef. 12-64.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jul. 24. A képviselőházi ülésén Kabos Ferenc elnököl.

Beck Lajos módosítást kíván. A jegyzőkönyvbe felvéettni kívánja, hogy a szombati miniszteri választ Batthyány Tivadar gróf is tudomásul vette.

Nyegre László jegyző ezzel szemben kijelenti, hogy a jegyzőkönyv csakis a határozatokat tartalmazhatja. A módosítás a naplóbizottság hatáskörébe tartozik.

Az elnök jelenti, hogy Bosnyák Géza és Ráth Endre dr. hosszabb szabadságot kértek. Közli egyuttal, hogy husznál több képviselő külön-külön névszerinti szavazást s annak holnapra való halasztását kérte.

Áttérve a szombatról mára halasztott névszerinti szavazásokra, az első szavazás befejezése után az elnök jelenti, hogy a többség Csuha István szabadságát nem adta meg.

Ugyanaz történt Mannsdorf Géza szabadságkérelmével is. Ostffy Lajos szabadságot kérő beadványát visszavonja s így a harmadik névszerinti szavazás elesik.

A Ház csak fél két órákor térhet át a napirenden szereplő véderőjavaslatok folytatóságos tárgyalására. Elsőnek Tisza István áll fel szólásra.

Tisza István gróf kizárólag katonai kérdésekkel foglalkozik s az obstrukciót figyelemre sem méltatja. Figyelmezteti az ellenzék, hogy ne éljen az ultima ráció eszközével, mert ezek beláthatatlan következményekkel járhatnak. Reményének ad kifejezést, hogy az ellenzék meggondolja magát. A Kossuth-párt annak köszönheti erejét, hogy az obstrukció ellen foglalt állást.

Hosszasan beszél a javaslatokhoz a hadsereg, a haditengerészet s a nagyhatalmi állás szempontjából. Nem kívánja a miniszterelnök cirkuszait megzavarni és nem kíván egyáltalában más politikát csinálni. A hadsereg és főleg a haditengerészet fejlesztését szüksé-

gesnek tartja. Kijelenti, hogy ez nem Olaszország ellen irányul, de a véderőjavaslatokkal Olaszország érdekeit is védelmezni akarják. Megemlíti egy esetleges európai konflagráció veszelmét. Hangsúlyozza, hogy a választói jogot nem lehet a hadsereggel kapcsolatba hozni.

Az uralkodó az előbbibe nem avatkozik bele. Az tesz az országnak legjobb szolgálatot, aki a véderőjavaslatokat megszavazza. A javaslatokat elfogadja.

A munkapárt Tisza István gróf beszédét nagy tapsal és éljenzéssel fogadja, az elnök pedig megállapítván a holnapi ülés napirendjét, az ülést bezárja.

Hazai Samu a királynál.

ISCHL, jul. 24. Hazai Samu honvédelmi miniszter tegnap másfél órai különkihallgatáson volt öfelségénél.

Konstantinápoly lángokban.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 24. Tegnap óta a város lángokban áll. Rablóbandák felgyújtották a várost, melynek rengeteg háza elhamvadt. A hadügyminiszter sulyosan megsebesült. Kétezernél több faház, vonat és egyéb ingóság veszett oda a tűzben. A kár 8 millió korona. A városban 11 mecset leégett. Veszélyben forog az egyetem és a pénzügyminiszterium palotája. A Szolimán-mecset környéke csupa lángtenger. Az oltásnál a város teljes helyőrsége segítkezik. Stambul felé a városrész teljesen elhamvadt. Az idegenek menekülnek Konstantinápolyból.

Ujabb földrengés Kecskeméten.

KECSKEMÉT, jul. 24. Kecskemét városának izgalmas hajnala volt tegnap. A kora hajnali órákban erős földalatti moraj volt hallható, melyet szerencsére földrengés nem követett. A lakosság azonban így is megrémült. A földalatti morajlás délután megismétlődött, ekkor azonban több földlökést is éreztek. Az embereket pánikszerű rettegés fogta el.

A házakból kihordták a legszükségesebb ingóságokat s megtették az előkészületeket, hogy az éjjelt a szabad ég alatt tölthessék. A városi építészeti ügyosztály két ház javítási munkálatait betiltotta, mert úgy tapasztalta, hogy a lebontás szükséges.

Halálos autobaleset Budapesten.

BUDAPEST, jul. 24. Vasárnap hajnalban a milleniumi emlékoszlop előtt, az Andrásy-ut és Stefánia-ut sarkán halálosvégtű autóbaleset történt. A hajnali órákban Málnási Rezső rendőrfogalmazó, az V. kerületi kapitányság büntetőügyi referense több barátjával az Angol parkból automobilon ment vissza a városba.

Amikor az automobil az ezredéves emlékmű elé ért, az automobil nekiment a kétfogatu bérkocsinak. Az összeütközés pillanatában a felfelé álló kocsirud sulyosan megsebesítette Málnási rendőrfogalmazót, aki nagy ivben kirepült az autóból. A szerencsétlen embert sulyosan megsebesülve a mentők vették ápo-

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Bonavia-szállodát megvettem s azt mint a Deák-szálló dependance-át fogom tovább vezetni. Gondoskodni fogok kitűnő konyháról, jó borokról, egyben az eredeti pilseni ősforrásnak mindkét szállomban való bevezetésével a sörivők kényes igényeinek is eleget kívánok tenni.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Ederer-Burger Gyula

a Deák és a Bonavia szállodák tulajdonosa

lásba, a fogalmazó azonban a kórházba szállítás közben meghalt.

Székely Vörösvárig repült.

BUDAPEST, jul. 24. Székely Mihály aviatikus ma kora reggel a Rákosmezőn felszállt, hogy visszarepüljön Bécsbe. Nyomában három automobillal haladt. A repülőgép félkilenckor Pilisvár fölé ért, ahol azonban le kellett szállnia, mert a motor annyira áttűzesedett, hogy a továbbrepülés veszélyes lett volna. Székely Vörösváron rendbe hozta gépét, azonban időközben olyan erős szél támadt, hogy a jeles magyar aviatikus kénytelen volt repülését elhalasztani. Székely holnap reggel folytatja útját Komárom és Győr érintésével Bécsbe.

A sabort felosztatják.

ZÁGRÁB, jul. 24. A horvát tartománygyűlés felosztatása már csak napok kérdése. A parlamenti pártok erősen szervezkednek.

Választójogi gyűlés Győrött.

GYŐR, jul. 24. A függetlenségi és 48-as párt a szociáldemokrata párttal és a Választójog Országos Szövetségével vasárnap délután Győrött az általános, egyenlő és titkos választójog, valamint a véderőreform tárgyában népgyűlést rendezett. A népgyűlésen a függetlenségi és 48-as párt nevében Györffy Gyula országgyűlési képviselő, a Választójog Országos Szövetsége nevében Rónai Zoltán dr. és Jancsó Károly, a szociáldemokrata párt nevében pedig Buchinger Manó és Klárik Ferenc beszéltek.

Leégett nemezgyár.

BRÜNN, jul. 29. Az egyesült nemezgyárak négyemeletes telepe eddig ismeretlen okból kigyulladt s teljesen elhamvadt. A kárt több millióra becsülik.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványviz

ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.

Vese- és hólyagbajknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVÁ.

Főlerakat: Stalcer Antal, Fiume Via Tartini 4. Kapható Jechel F. cégnél
Telefon 3-44.

Borszéki
GYÖGYÉS ÜDITÖVIZ.
A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!
Főraktár: Brazzoduro G cégnél, Fiume
Telefon 495.

Hadihajóink utja.

PÓLA, jul. 24. Ideérkezeti jelentés szerint „Kaiser Franz Josef I.” hadihajó Chemulpo-ba érkezett. A „Kaiserin Elisabeth” hadihajó öt napi tartózkodásra Athénba érkezett. A hajót a mai nappal besorozták a nyári hajórajba.

Agyongázolt festőművész.

SZOLNOK, jul. 24. Illés Antalt, a jeles festőművészt halálos baleset érte. Illés a vasútállomáshoz akart kimenni s utközben felszállt egy parasztszekérre. A festőművész leesett a kocsirol, mely keresztül ment rajta s halálra gázolta.

Égő erdő.

SELMECBÁNYA, jul. 24. A nagyerdő három nap óta lángokban áll. Eddig öt holdnyi terület leégett. A mentés lehetetlen.

Teljes hálószobabutor berendezés esetleg részletfizetésre is eladó.

S. Herskovits.
Via Giuseppe Parini 6.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM
Deák-korzó FIUME

a pályaudvartól 3 percre
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. :- Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.
Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.
Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszeranyagok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szepítőszerek stb. stb.

Rómába utazók figyelmébe!

Gambrinus-Halle

Lühr Bácsi „BAVARIA” Söröző

ROMA, Piazza San Silvestro,
a főpostával szemben.

Magyar tulajdonos. - Magyar konyha.
Magyar kiszolgálás. - Magyar ujságok.
Valódi bajor és pilzeni sörök.
Olcsó árak! Olcsó árak!

Mosó és tisztító intézet

Via M. Buonarroti 10.
Minden e szakba vágó munkát leszállított áron a legpontosabban végez.
A mosás és vasalás csak kézi erővel történik, tehát nincs ruharongálódás.
Szíveskedjék állításaimról meggyőződni. A ruhákért házhoz küldök!
Telefon 11-41. Sámson Antal.
Tanuló leányok felvétetnek.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.
Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Rex Conserven-Gläser.
Rex Corrats-Hocher.
Weiss Salamon
üveg- és porcellán kereskedése Fiume Corso
a „Rex,” konzervüvegek és „Rex,” készletre befőzők - egyedüli lerakata.

Első fiumei magyar uri és női
FODRÁSZTEREM
● Fiume, Adria palota. ●
Végez hajmosást, hajfestést külön női teremben. Mindenféle hajmunka olcsón teljesítetik. Lakásokba, ugy egyes meghívásokra, mint havi előfizetésekre ügyes fodrásznőt küld.
Az uri teremben jó és pontos kiszolgálás.
Telefon 11-60.

„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.
- A magyarság találkozó helye. -
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jőhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.
TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Hotel Trocadero

nagy étteremmel
(Velece) a Lidón (Velece)
Elsőrendű új ház a főuttól jobbra, modern komforttal berendezett szobák fürdővel berendezve. Orvos a házban. Penzió és étlap szerinti étkezés.
Tulajdonos:
Tagliapietra Giovanni.

Egy jó forgalmu vendéglő
betegség miatt azonnal eladó. Cim megtudható 10-40 telefon alatt.

Figyelem
MORGENSTERN VIKTORIA
FIUME, Via della Torre 1.
(vott Via Molo 2.)
Első Fiumei Fűzőszalon.
Saját gyártmányu új modellek 4 K-tól 200 K-ig. Mérték utáni fűzők és javítások 24 óra alatt eszközöltetnek.
Morgenstern Viktoria
Első Fiume. Fűző Szalon.

Peric Péter
FIUME - Via Lodovico Kossuth 19.

Egyedüli specialista vadász- és hegymászó valamin cipők különlegességben.
Pontos kiszolgálás.
Jutányos árak.

WELLMANN TESTVÉREK
VAS- ÉS FÉMÁRUKERESKEDÉSE
Via del Pozzo 2. - FIUME - Via del Pozzo 2.
Nagy raktár tiszta aluminium-, bern-dorfi tiszta nikkell-, valamint zománcozott bádog- és öntöttvas edényekben. - Konyha és tizedes mérlegek, sulyok stb.
Szolid kiszolgálás. Olcsó árak.

Mindennemű
kézimunka,
valamint előnyomások, és elkezdett himzések, ugy szintén női dísz tárgyak és női fejdiszekből óriási választék.
Kérem áruim megtekintését minden vételkényszer nélkül.
WEISZ és TÁRSA, FIUME, VIA ADAMICH (Európa-szállóép.)

Egy ügyes harisnya kötő
hosszu gépkötéshez felvétetik.
Czimmermann Györgyné.
Deák korzó 20. IV. emelet.

Uj cselédközvetítő

iroda nyilt meg az Andrassy-utca és Remai-utca 4. számu ház sarkán.
Szives megbízásokat kér
Telef. 12-69. Bratusa Károly.

CONTINENTAL-AUTOMOBIL PNEUMATIKS

Képviselőt és raktár Fiumében:
Gilić R.
Telefon 677. Via Lod. Kossuth 13. Telefon 677.

TURINI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁS 1911.

A S. A. L. V. E. vezetése és a kiállítás Végrehajtó Bizottságának ellenőrzése alatt álló

SZÁLLODÁK

Minden modern kényelem. Egyenesen szállóknak készült épületek.

Uj berendezés. — Központi fűtés. — Villanyvilágítás. — Fürdők. — Autobiók az állomáson.

Grand Hôtel Victoria - - ELSŐRENDŰ - -

VIA MARIA VITTORIA 33, a város központjában.

250 szoba. Szalon. 2 Lift. Étterem. Szobák fürdővel. Garage.

Grand Hôtel de l'Exposition ELSŐRENDŰ

VIA SALUZZO 34. 5 percre a közp. pályaudvartól és a kiállítástól.

150 szoba. Szalon. Lift. Étterem.

Hôtel DoraCORSO S. MAURIZIO, a királyi palota kertjével szemben.
Turin legnagyobb szállója.

500 szoba. 20 Szalon. Lift. Fürdők. Étterem.

Hôtel Meublé des Nations

VIA MADANA CRISTINA 15. Központi fekvés, közel a kiállításhoz.

80 szoba és terem. Felvonó. Fürdők.

Hôtel Meublé Donizetti

VIA DONIZETTI, a VIA ORMEA sarkán, 5 percre a kiállítástól.

100 szoba. Szalonok.

Hôtel Valentino .. MÁSODRENDŰ

VIA ORMEA 38, a kiállítás bejárata mellett.

85 szoba. Szalonok.

Hôtel Meublé Stupinigi

VIA S. SECONDO, a VIA FILANGIERI sarkán, az állomás mellett.

50 szoba. Szalonok.

Hôtel Meublé CriméeVIA MONCALIERI 61, a PÓ jobb partján, a brazilai pavilonnal szemben
a domb alján.

75 szoba. Szalonok. Garageok.

Hôtel Pension EridanoVIA MONCALIERI 63, a PÓ jobb partján, a brazilai pavilonnal szemben,
a monumentális hid és a domboldal kertje mellett.

70 szoba. Szalonok. Étterem. Bar.

Hôtel Regina MÁSODRENDŰCORSO REGINA MARGHERITA, a CORSO FARINI sarkán. Remek kilátás a
dombokra és az alpekre. Az Antonelliana móló és a Pó mellett.500 szoba. — Nagy terem ünnepek és bankettek számára. — Lift.
Étterem.Felvilágosítások és szobamegrendelések végett következő címhez tessék fordulni:
Direction Générale des Hôtels de l'Exposition
Turin Via Arcivescovado 1 a. I. étage. Telefon 44-38. Sürgőnycím: SALVE.**Értesítés.**

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására adni, hogy a Via delle Pile 2. számú házban a Grand kávéház mögött a

Dreher éttermet

átvettem. Elsőrangú konyha, kitűnő magyar és dalmát borok. Dreher-féle világos és barna sör. Jutányos árak, figyelmes és pontos kiszolgálás. Éjjel 2 óráig nyitva. Havi előfizetések 48 és 56 K. Minden pénteken halvaesora. Konyháért a budapesti 1896-iki millenniumi kiállításon dicséret oklevéllel kitüntetve.

Tisztelettel

STÖHR KÁROLY

vendéglős.

Corso 6. szám Simiczek L. = Fiume Descovich-ház
uj óraüzlete és órajavitó műhelye.

Gazdag választékban az International, Watch & Co., Zenith és Omega elsőrendű gyárak arany, ezüst és fémóra gyártmányai, valamint fali, asztali és ébresztő órák. Arany és ezüst tárgyak, óraláncok, nyakláncok, karperecek, nyakkendőtüskék, gyűrűk, zsupuk, egyéb ékszerek stb.

Jutányos árak.

Órajavitások olcsón.

Comfortable PARK HOTEL MILANO

Via Principe Umberto, szemben a Staz. Centraléval (közp. pályaudv.)

Teljesen nijaalakítva! A kertekre néző egészséges fekvéssel!

Modern kényelem!

Mérsékelt árak!

VENIER szálló és penz

VELENCE

Ponte Goldoni a Szt. Márk tér mellet

Lakosztályok és szobák új berendezve villanyvilágítással, téssel és fürdővel személyenként 2,50 lírát (1 feljebb. Penzió 8 líra feljebb.

Telefon 11

Tulajd. Bertoldi és L

Üzletáthelyezés.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Carducci 14. sz. alatt eddig fenn

szabó üzletemet
a Piazza Commercio 2. sz.

Pollák Izidor szállító-cég volt helyébe helyeztem át. — A m. t. község további szives pártfogását tisztelettel

Grün Bert

E	EGO	EGO	E
G			G
O			O

EGO Szénszavas Pipere-Mosdópor teljesen ártalmatlan, vegytiszta

Finomabb és jobb mint a Borax.

A mosdóvizet azonnal puhává teszi; naponta használva az arcbőrt üdíti; az arc, nyak, kar és kezeknek megkapó szépséget, elragadó bájt kölcsönöz. Egyedül biztos szer: szeplő, pattanás, bőrártka (mitesser) és mindennemű bőrtisztálanság ellen.

1 doboz ára 1 korona.

Főraktár: Kiss László, Budapest, VIII., Baross-u. 81.

Fiumében kapható: Drogeria Ernesto Benco, Francesco Jechel, M. Capudi Riva Marco Polo.

KIADÓTULAJDONOS; „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Jó karban levő
használt iskolai és egyéb
könyvek eladhatók a
Zanutel A. könyvkereskedésében
TELEFON 197.
Könyvjegyzék ingyen!

SZABO VIKTORIA MOSODÁJA

Via Serpentina 20. sz.

Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tözsdében

Marólug nélküli kézi mosás.

Mindenféle női piperék, férfi-ing,

gallér, kézelő stb. a legpontosabban

:: elkészítve házhoz szállítatnak. ::

Cantrida fürdő és vendéglő

Hideg tengeri és napfürdők, 250 kabinnal. Nagy árnyas kert terrasszal. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiuméból a fürdőig. Vasár. és ünnepnapokon délután katonazene.

Fürdőjegyek fehérenművel 40 fillér.

Olcsó fürdőbérletjegyek.

Frescura Agost új üzlete

FIUME, Kossuth Lajos u. 3.

Ollók, zsebkések, beretvák, konyhakések nagy raktára.

Beretválógépek a leghíresebb gyárakból, köztük a szabadalmazott beretválókészülék, mely speciális konstrukciójánál fogva s a beretváló gépek szerkezete folytán a legerősebb szakálnövésnél teljes garanciát nyújt.

Nagymennyiségű eddig még nem tapasztalt olcsóságú mindenféle cipőkészletek érkeztek.

Varieté-Hôtel Susák.

Estőnként I.-rendű varieté-előadások a kerthelyiségben

Kezdeté 9^{1/2} órakor.

Beléptidij 1 korona.

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR” NYOMDÁJÁBAN FIUME